เรื่องเสร็จที่ ๒๓/๒๕๖๙[๑]

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตไม่มารับใบอนุญาตและไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด

เทศบาลตำบล A มีหนังสือที่ นน ๕๕๕๕๕/๐๐๐ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๙ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินการในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณีบริษัท B รายละเอียดดังนี้

๑. เทศบาลตำบล A มีหนังสือที่ นน ๔๔๔๔๔/๐๐๐ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินการในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และกระบวนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าปรับ ตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. กองกฎหมาย กรมอนามัย ได้นำเสนอประเด็นข้อหารือต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและให้ความเห็นประเด็นข้อกฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๑-๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งในที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ใบอนุญาตมีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและให้ความเห็นประเด็นข้อกฎหมาย จึงมีมติที่ประชุมเห็นควรให้เทศบาลตำบล A ยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) หนังสือสำนักงานเทศบาลตำบล A ที่ นน ๓๓๓๓๓/๐๐๐ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๘ แจ้งให้บริษัท B มารับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม ในอัตรา ๑๐,๐๐๐ บาท ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หนังสือฉบับดังกล่าวนี้ถือเป็นการแจ้งคำสั่งทางปกครอง หรือไม่

(๒) เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตแล้ว ตามใบอนุญาต เลขที่ ๐๐-๐๐ ปี ๒๕๖๘ ออกให้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ ใช้ได้จนถึง วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๙ แต่บริษัท B ยังมิได้มารับใบอนุญาตและมิได้ชำระค่าธรรมเนียม จะถือว่ายังไม่ได้รับแจ้งคำสั่งโดยสมบูรณ์ ซึ่งมีผลทำให้ใบอนุญาตดังกล่าวยังไม่มีผลตามกฎหมายหรือสิทธิในใบอนุญาตยังไม่เกิดขึ้น ตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช่หรือไม่

(๓) ตามเทศบัญญัติเทศบาลตำบล A เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐. กำหนดไว้ว่า “ผู้ได้รับอนุญาตต้องมารับใบอนุญาต พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราท้ายเทศบัญญัตินี้ ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากมิได้มารับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าสละสิทธิ์” บริษัท B ยังมิได้มารับใบอนุญาตและมิได้ชำระค่าธรรมเนียม ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐. ของเทศบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าวนี้ จะถือได้ว่าใบอนุญาตหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวสิ้นผลลงด้วยเหตุผลทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้หรือไม่

---

[๑] ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๐๐๐๐ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๙ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกเทศมนตรี

๓. เทศบาลตำบล A มีหนังสือที่ นฐ ๒๒๒๒๒/๐๐๐ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ถึงคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

๔. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือ ที่ นร ๑๑๑๑/๐๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ถึงนายกเทศมนตรีตำบล A เพื่อแจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความเห็นว่า ข้อหารือของเทศบาลตำบล A เป็นเพียงการขอให้อธิบายความในข้อ ๑๐ แห่งเทศบัญญัติเทศบาลตำบล A เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีนี้จึงไม่ใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่จะเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงไม่อาจรับข้อหารือไว้พิจารณาได้

เทศบาลตำบล A จึงขอหารือแนวทางการการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีบริษัท B

กรมอนามัย ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือและวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ได้นำเสนอประเด็นข้อหารือต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและให้ความเห็นประเด็นข้อกฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๒-๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๙ มีความเห็นดังนี้

ความเห็น : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและให้ความเห็นประเด็นข้อกฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๒-๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๙ พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่บริษัท B ตามใบอนุญาตเลขที่ ๐๐-๐๐ ปี ๒๕๖๘ ออกให้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ **ใช้ได้จนถึง วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๙** นั้น เทศบาลตำบล A ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เพื่อแจ้งให้บริษัท B มารับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม ในอัตรา ๑๐,๐๐๐ บาท ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากมิได้มารับใบอนุญาต และชำระค่าธรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าสละสิทธิ์ นั้น ซึ่งพบว่า ณ ปัจจุบันที่ได้สอบถามข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๙ บริษัท B ยังมิได้มารับใบอนุญาต และมิได้ชำระค่าธรรมเนียม รวมถึงไม่ได้มีการติดต่อเข้ามาเพื่อขอต่ออายุใบอนุญาตแต่อย่างใด **ดังนั้น เมื่อบริษัท B ไม่ได้มารับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม อีกทั้ง ไม่ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ** คือวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๙ **สิทธิในการประกอบกิจการตามใบอนุญาตฉบับเดิม ย่อมระงับสิ้นไปตามเงื่อนเวลา และถือว่าบริษัท B** ปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง [๒] แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีคำแนะนำ ดังนี้

๑. หากตรวจสอบข้อเท็จจริงในปัจจุบันแล้วพบว่า บริษัท B ยังคงมีการดำเนินกิจการอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น **ซึ่งถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว** อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง[๓] แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีโทษตาม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

[๒] **มาตรา ๕๕ วรรคสอง** การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้ จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

[๓] **มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง** เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

มาตรา ๗๑[๔] แห่งพระราชบัญญัตินี้ **ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมพยานหลักฐานการกระทำความผิดและดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนการเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีต่อไป** ศึกษาข้อมูลเพิ่มได้ที่ “คู่มือแนวทางการปรับเป็นพินัยและการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๗” ดาวน์โหลดทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย https://laws.anamai.moph.go.th/th/law-e-book/๔๙๖๐#wow-book/

๒. เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจ**ออกคำสั่งทางปกครอง**ให้บริษัท B **หยุดดำเนินกิจการทันทีเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๔๕**[๕] แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มีโทษตามมาตรา ๘๐[๖] แห่งพระราชบัญญัตินี้ ศึกษาข้อมูลเพิ่มได้ที่ “คู่มือแนวทางการออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม” ดาวน์โหลดทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย https://laws.anamai.moph.go.th/th/law-e-book?page=๒

๓. หากบริษัท B มีความประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไปในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยต้องดำเนินการเสมือนผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการรายใหม่ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายระดับอนุบัญญัติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง เป็นต้น โดยเทียบเคียงกับมติที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๑๔๖-๒/๒๕๖๗ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๗ ตามบันทึกตอบข้อหารือกรมอนามัย เรื่องเสร็จที่ ๑๘/๒๕๖๘

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

[๔] **มาตรา ๗๑** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[๕] **มาตรา ๔๕** ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

[๖] **มาตรา ๘๐** ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ทั้งนี้ การออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ “ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมารับใบอนุญาต พร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม ตามอัตราท้ายเทศบัญญัตินี้ ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากมิได้มารับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตต่อไป และเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ ทั้งนี้ หากพบว่ามีการดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถือเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มีโทษตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก เดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

กรมอนามัย
กองกฎหมาย
๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๙

หมายเหตุ : - ความเห็นในประเด็นข้อหารือดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงความเห็นที่ยึดตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐาน เพื่อดำเนินการคดีต่อศาลได้

- ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้